

YARGITAY KARAR ÖZETLERİ

“...birden fazla iddia ve talebin bulunduğu nüfus kayıt düzeltme ve soybağının belirlenmesine yönelik davalarda ilk olarak yapılması gereken, çocuğu doğuran kadının tespit edilmesi olmalıdır. Çünkü anne yönünden soybağı doğumla kendiliğinden kurulduğundan, anne ile çocuk arasında soybağı davalarından söz edilemez. Dolayısıyla soybağı kurulması için hükme gerek bulunmamaktadır. Ancak, anne yönünden doğuran kadının kim olduğunun tespitine ilişkin dava gündeme gelebilir. Bu nedenle herhangi bir sebeple çocuğun kendisini doğuran kadının dışında bir başka kadının nüfus kütüğüne yazılmış olması, çocuk ile kadın arasında soybağı kurulduğu anlamına gelmeyecektir. Ancak, söz konusu yanlış kaydın düzeltilmesi, soybağı davaları ile değil açılacak kayıt düzeltme davası sonucunda gerçekleşecek (MK mad. 39) ve bu dava her türlü delil ile ispat edilebilecektir...” (Yargıtay 8. Hukuk Dairesi E. 2018/10414 K. 2019/6471 T. 25.06.2019)

“...anne yönünden soybağı doğumla kendiliğinden kurulduğundan, anne ile çocuk arasında soybağı davalarından söz edilemez. Dolayısıyla soybağı kurulması için hükme gerek bulunmamaktadır. Ancak, anne yönünden doğuran kadının kim olduğunun tespitine ilişkin dava gündeme gelebilir. Bu nedenle herhangi bir sebeple çocuğun kendisini doğuran kadının dışında bir başka kadının nüfus kütüğüne yazılmış olması, çocuk ile kadın arasında soybağı kurulduğu anlamına gelmeyecektir. Ancak, söz konusu yanlış kaydın düzeltilmesi, soybağı davaları ile değil açılacak kayıt düzeltme davası sonucunda gerçekleşecek (TMK md. 39) ve bu dava her türlü delil ile ispat edilebilecektir.

Eldeki davada, ana ile soybağının kurulması, bir diğer deyişle doğuran kadının tespit edilmesi halinde, çocuk ve doğuran kadın arasında soybağı doğrudan kurulacağına göre, davalı İsa'yı doğum ananın öncelikle belirlenmesi gereklidir.

Gerçek annenin tespit edilmesi sonrasında ise babalık karinesine dayalı olarak babanın belirlenmesi mümkündür. TMK hükümlerine göre **soybağının reddi davası** ancak babalık karinesi kapsamında yer alan, dolayısıyla **babalık karinesinden faydalanan çocukların soybağının ortadan kaldırılmasını ifade eden bir davadır**. Babalık karinesinden faydalanma söz konusu olmaksızın kocanın nüfus kütüğüne kaydedilen çocukla koca arasında soybağının kurulması söz konusu olmadığı için böyle bir durumda çocuk ile koca arasında soybağının bulunmadığının tespitine yönelik olarak açılacak dava, soybağının reddi davası değil, yanlış kaydın düzeltilmesi amacıyla yönelik kayıt düzeltme davasıdır. Örneğin kocanın karısı dışında bir başka kadın tarafından doğundan çocuğu, karısından doğmuş gibi nüfus kütüğüne kaydettirmesi ya da evliliğin sona ermesinden üçyüz gün geçtikten sonra doğan çocuğun üçyüz günlük süre içinde doğmuş gibi nüfusa kaydettirilmesi hallerinde durum böyledir...” (Yargıtay 8. Hukuk Dairesi E. 2018/9662 K. 2019/6469 T. 25.06.2019)

“...Dava, nüfus kaydında hatalı olan **anne kaydının düzeltilmesi** istemine ilişkindir. Dosyanın incelenmesinden, davalılar A. ve T. Y. 'a ihtarlı davetiye çıkarıldığı, DNA incelemesi için icabet etmemeleri üzerine mevcut delil ve beyanlarla davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmaktadır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu imin 292/1. maddesi uyuşmazlığın çözümü bakımından zorunlu ve bilimsel verilere uygun olmak, ayrıca sağlık yönünden bir tehlike oluşturmamak şartıyla, **herkes, soybağının tespiti amacıyla vücudundan kan veya doku alınmasına katlanmak zorundadır.** Haklı bir sebep olmaksızın bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde, **hâkim incelemenin zor kullanılarak yapılmasına karar verir** hükmünü taşımaktadır. Mahkemece açıklanan Kanun hükmü gözetilerek işlem yapılması gerekirken eksik inceleme sonucu yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir...” (Yargıtay 18. Hukuk Dairesi E. 2014/7595 K. 2014/14283 T. 16.10.2014)

“...Davacı, ölen kocası İsmail'in gerçek annesinin Sıdika, babasının ise Ali olduğunu; fakat nüfusa Osman ve eşi Fatma'nın çocuğu olarak tescil edildiğini belirterek; kocası İsmail'in ana ve baba adının gerçeğe uygun olarak düzeltilmesini istemiştir. Davacının kocası 01.02.1955 doğumlu İsmail'in 30.08.1997'de, bunun annesi olduğu iddia edilen Sıdika'nın ise 01.11.1978'de, nüfus kaydında İsmail ve Sıdika'nın babası olarak gözüken Osman'ın da 01.02.1977 tarihinde ölmüş oldukları göz önüne alındığında;

İsmail'in anne adının değiştirilmesinde hem Osman hem de Sıdika yönünden mirasçı haline gelecek olan Nursel'in dava açmakta hukuki yararının bulunduğu anlaşılmaktadır. Durum böyleyken, mahkemece davanın aktif husumet ehliyeti yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olmuştur. Dava, 5490 sayılı Yasanın 36. maddesi gereğine Sıdika yönünden nüfus sicilinde ana isminin düzeltilmesi niteliğinde olup, bu talep bakımından görev Asliye Hukuk Mahkemesinindir. İsmail'in baba isminin Ali olduğuna dair dava ise babalık davası olarak 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. kitabından kaynaklanmakta olup; bu talep yönünden görev Aile Mahkemesine aittir. Açıklanan nedenlerle; **mahkemece babalık davası yönünden dosyanın tefrik edilip görevsizlik karar verilmesi; babalık davasında, nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin davanın bekletici sorun yapılması...** (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi E. 2012/16547 K. 2012/25792 T. 23.10.2012)

“...Davacı, nüfusta Seydahmet ve Mevlüde'nin çocuğu olarak kayıtlı olduğunu, gerçekte ise Seydahmet ve Mevlüde'nin çocuğu olmadığını, gerçek babasının, Seydahmet'in oğlu Ercan, annesinin ise Zübeyde P. Olduğunu ileri sürerek, Seydahmet ve Mevlüde üzerindeki nüfus

kaydının silinmesini ve aralarında evlilik ilişkisi olmayan Ercan ve Ziibeyde'nin çocuğu olarak nüfusa tescilini istemiştir. Davacının 20.06.1990 doğumlu olduğu, nüfusa Seydahmet'in bildirimi üzerine düzenlenen doğum belgesine istinaden 26.11.1993 tarihinde Seydahmet ve Mevlüde çocuğu olarak tescil edildiği, Ercan'ın bekar olduğu, Zübeyde'nin ise 09.07.2003 tarihinde başkasıyla evlendiği, dosyaya alman nüfus kayıtlarından anlaşılmaktadır. Buna göre, davacının doğum tarihinde, baba olduğu iddia edilen Ercan ile Zübeyde arasında evlilik bağı bulunmamaktadır. Bu hukuki duruma göre, davacının Seydahmet ve Mevlüde üzerindeki kaydının silinmesi isteği nüfus kaydının iptali, annesinin Mevlüde olmayıp, Zübeyde olduğunun tespiti yanlış kaydın düzeltilmesi ve Ercan'ın hanesine tesciline ilişkin istek ise babalığa ilişkindir. Babalık davası yönünden görevli mahkeme Aile Mahkemesidir (4787 s.K.md.4/1). O halde, mahkemece öncelikle davacının babalık ile ilgili talebinin bu davadan tefrik edilerek ayrı bir esasa kaydedilmesi ve görevsizlik kararı verilmesi gerekirken...” (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi E. 2012/10719 K. 2012/17607 T. 25.6.2012)

“...1- Davacı, davalılar M. ile A. gerçek annesi ve babası olmadığını, kendisinin M. ve H. evlilik dışı ilişkisinden doğduğunu bu nedenle mevcut kaydın iptali ile gerçek anne ve babasının nüfus kaydındaki hanesine tesciline karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, davanın nüfus sicilindeki yanlış kaydın düzeltilmesi davası olduğundan söz edilerek Asliye Hukuk Mahkemesine görevsizlik kararı verilmiştir. Davacının M. ile A. gerçek anne ve babası olmadığı, gerçek annesinin ise H. olduğuna ilişkin istemi, nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin olup, talebe ilişkin olarak verilen görevsizlik kararına doğru olduğundan; bu yönleri ilişkin temyiz itirazları yersizdir.

2- Davacının, gerçek babasının M. olduğuna yönelik istemi ise, annesi H. ile baba olduğu iddia edilen M. evliliği bulunmadığı ve davacının evlilik dışı ilişkiden doğmuş olduğu belirtildiğinden; babalığa ilişkindir. 4787 Sayılı Yasa'nın 5133 Sayılı Yasa ile değişik 4/1. maddesi gereğince Türk Medeni Kanunu'nun üçüncü bölüm hariç ikinci kitabından kaynaklanan davalara aile mahkemesince bakılacağı hükmü karşısında; **mahkemece davanın babalığa ilişkin bölümünün tefrik edilip ayrı bir esasa kaydedilmesi, nüfus kaydının iptaline ilişkin davanın bekletici sorun yapılması ve gerçekleştirilecek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken...** (Yargıtay 18. Hukuk Dairesi E. 2011/13999 K. 2012/9607 T. 16.4.2012)

“...Davacı Aysel...vekilinin Nüfus Müdürlüğüne karşı 12/10/2006 tarihinde açtıkları davada, müvekkilinin Nazım... 'den evlilik öncesi olan çocuklarının eşinin resmi nikahlı karısı Zöhre ana adıyla nüfusa kayıt edildiğini, Nazım... ve Zöhre ... 'in vefat ettiklerini, çocuklara vasi atanmadığını, müvekkilinin çocukları Muhammet İlyas, Adem ve müteveffa Mahmut'un nüfus kayıtlarındaki ana adının silinerek Aysel olarak yazılmasını istediği, küçüklerin kanuni temsilcileri olmaksızın davaya dahil edildikleri, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 404. maddesinde; “Velayet altında bulunmayan her küçük vesayet altına alınır.

Görevlerini yaparlarken vesayeti gerektiren böyle bir halin varlığını öğrenen nüfus memurları, idari makamlar, noterler ve mahkemeler, bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar. ” hükmü yer almaktadır. Mahkemece, dava ve hüküm tarihi itibarıyla reşit olmayan küçükler Muhammet İlyas ve Adem 'e vasi atanması için vesayet makamına bildirimde bulunularak küçüklere vasi tayin edilmesi ve davanın vasi huzurunda görülmesi gerekirken ve anneleri değiştirilecek olan küçüklerin nüfusta kayıtlı görünen mevcut anne ve babalarının mirasçıları dahil edilerek, taraf teşkili sağlanmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve kanıma aykırı bulunmuştur...” (Yargıtay 18. Hukuk Dairesi E. 2010/9111 K. 2010/14083 T. 28.10.2010)

“...Davacı N., 5.5.1959 tarihinde doğduğunu nüfus kaydında babası olarak görülen A. R.'nın 6.6.1955 tarihinde öldüğünü, annesinin A. R.'nın kardeşi T. ile evlenmiş olup gerçek babasının T. olduğunu ileri sürerek, nüfusta A. R. olan baba adının iptali ile babasının T. olduğunun tespitini istemiştir.

Davacı annesi M.'nin beyanı üzerine 15.6.1970 tarihinde nüfusa tescil edilmiştir.

Dava bu haliyle yolsuz tescile dayalı nüfus kaydının iptali ve babalığa ilişkindir.

Mahkemece nüfus kaydının iptaline ilişkin davanın bu dosyadan tefriki ile ayrı bir esasa kaydının yapılması ve **nüfus kaydının iptali davasının sonucunun beklenilerek babalık davası hakkında bir karar verilmesi gerekirken...** (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi E. 2008/3071 K. 2009/8318 T. 30.4.2009)

“...Dava, nüfus kaydının düzeltilmesine dayalıdır. Davacı Haşan ve Safiye'den değil, Ömer ve Emine'den olma olduğunu baba ve anne adının düzeltilmesini istemiştir. O halde davacıya, yanlışlığın nüfus kaydından mı, yoksa yazım nedeniyle mi olduğunu açıklattırmak, Ömer ve Emine sağ iseler butlan, değilse mirasçıları, mirasçılarda yoksa son mirasçı olarak Hazineyi davaya dahil etmek, varsa gösterecekleri delilleri toplamak sonucuna göre bir karar vermekten ibarettir...” (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi E. 2002/3487 K. 2002/4175 T. 25.3.2002)